

Definícia a obsah ďalšej dokumentácie ochrany prírody a krajiny a postup pri jej príprave a schvaľovaní

I. Úvod

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 175 zo 16. apríla 2014 a následne dňa 28. októbra 2014 bol Európskou komisiou **schválený Operačný program Kvalita životného prostredia 2014 – 2020** (OP KŽP). Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) ako riadiaci orgán pre OP KŽP pripravuje podklady pre jednotlivé výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „výzva“) v zmysle schváleného harmonogramu výziev.

Predpokladom pre vyhlásenie výzvy na realizáciu ochranných opatrení je schválenie dokumentov starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny a o územia medzinárodného významu (ďalej len „dokumenty starostlivosti“) v súlade s § 54 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“). Keďže pre väčšinu území európskej sústavy chránených území Natura 2000 a väčšinu chránených druhov ešte dokumenty starostlivosti neboli schválené (resp. sú v procese prípravy), bol na základe návrhu sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny (SOPBK) a po vzájomnej komunikácii so sekciou environmentálnych programov a projektov (SEPP) v rámci OP KŽP, špecifického cieľa **1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä v rámci sústavy Natura 2000**, v rámci jeho aktivity **A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy**, doplnený pojem „ďalšia dokumentácia“. Ide o pojem uvedený iba v OP KŽP. Keďže definícia pojmu „ďalšia dokumentácia“ ani náležitosti tejto dokumentácie nevychádzajú zo zákona o ochrane prírody, je potrebné ich stanoviť samostatným dokumentom.

Definovanie ďalšej dokumentácie, určenie jej obsahu, ako aj postupu prípravy a schvaľovania je obsahom tohto materiálu. Jeho schválením bude zároveň zo strany MŽP SR zabezpečené transparentné nastavenie podmienok pre všetkých žiadateľov o nenávratný finančný príspevok z OP KŽP.

II. Definícia ďalšej dokumentácie vo vzťahu k dokumentácii ochrany prírody a krajiny podľa platných právnych predpisov

Ďalšia dokumentácia pre aktivity A prioritnej osi 1, investičnej priority 3, špecifického cieľa 1.3.1 OP KŽP (ďalej len „ďalšia dokumentácia“) **je doplnkom k dokumentácii** ochrany prírody a krajiny vypracovanej a schválenej **v zmysle platných právnych predpisov** v oblasti ochrany prírody a krajiny, ktorou sú najmä programy starostlivosti a programy záchrany o chránené územia a o chránené druhy rastlín a živočíchov¹ (ďalej aj „dokumenty starostlivosti“). Programy starostlivosti o chránené územia schvaľuje vláda Slovenskej republiky alebo okresné úrady v sídle kraja, programy starostlivosti resp. programy záchrany o chránené druhy schvaľuje MŽP SR. V oboch prípadoch je príprava dokumentácie časovo i odborne náročná, najmä tam, kde ide o rozsiahle územia, kde sa vyžaduje vykonať terénny

¹ Podrobnosti o dokumentoch ochrany prírody sú uvedené v § 54 ods. 5 až 9 zákona č. 543/2002 Z. z. zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a v § 21 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z., resp. v jej prílohách č. 18, 19, 21 a 22. Uvedenú dokumentáciu ochrany prírody spracúva Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky alebo odborne spôsobilá osoba v zmysle § 55 zákona č. 543/2002 Z. z..

prieskum, vypracovať podrobnú analytickú časť a konzultovať navrhované ciele a opatrenia a potreby spolupráce so širokým spektrom zainteresovaných subjektov. Pri schvaľovaní programov starostlivosti o chránené územia sú spravidla potrebné opakované pracovné stretnutia a s tým súvisiace úpravy materiálu.

Preto v rámci prípravy OP KŽP bolo dohodnuté, že pre splnenie stanovených cieľov a indikátorov OP KŽP **buď umožnené realizovať ochranné opatrenia na základe schválených programov starostlivosti a programov záchrany, ako aj na základe ďalšej dokumentácie.**

Ďalšia dokumentácia je teda určená pre prípady, kedy nie je možné alebo nie je účelné vypracovať program starostlivosti resp. program záchrany pre celé územie, ale v chránenom území je potrebné realizovať opatrenia pre druhy a biotopy európskeho významu na dosiahnutie ich priaznivého stavu a/alebo na zachovanie existujúceho stavu týchto biotopov a druhov európskeho významu.

III. Obsah ďalšej dokumentácie

Ďalšia dokumentácia pozostáva z opisu týchto častí:

1. **Projektové územie** – kód (v prípade území európskeho významu - ÚEV a chránených vtáčích území – CHVÚ), názov, výmera, kraj, okres, obec, obvodová hranica projektového územia v *.shp alebo *.tmi a export .jpeg so zobrazením hranice ÚEV/CHVÚ s vyznačením projektového územia;
2. **Biotopy a druhy európskeho významu** (vrátane druhov vtáctva), ktoré sú predmetom ochrany v projektovom území, prípadne aj iné biotopy a druhy európskeho významu (podľa tabuľkového prehľadu v prílohe č. 1 predkladaného materiálu) - zoznam, celkový stav v rámci Slovenskej republiky (pri ÚEV aj v biogeografickom regióne) a v predmetnom ÚEV/CHVÚ, výskyt/výmera v predmetnom území, prípadne mapa;
3. **Problémy v projektovom území** – popis, odkaz na vplyvy a ohrozenia (v tabuľkovom prehľade v prílohe 2 predkladaného materiálu) a prípadne iné vplyvy;
4. **Navrhované riešenia** – popis ochranných opatrení², časový rámec, zodpovednosť, účasť Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR), napr. formou partnerstva;
5. **Navrhované opatrenia** pre jednotlivé biotopy a druhy európskeho významu v projektovom území. Tabuľkový prehľad biotopov európskeho významu, pre ktoré boli vypracované manažmentové modely pre údržbu, ochranu a obnovu, je uvedený v prílohe č. 3 predkladaného materiálu), príklady a iné podrobnosti sú v zdrojoch informácií (v prílohe č. 4 predkladaného materiálu);
6. **Cieľový stav biotopov a druhov európskeho významu** (v prípade ÚEV na úrovni biogeografického regiónu a v rámci projektového územia – v prílohe č. 5) a očakávané prínosy/výsledky - výmera, na ktorej sa budú realizovať opatrenia pre biotopy európskeho významu a druhy európskeho významu; zlepšenie podmienok pre iné biotopy a druhy; zvýšenie výmery biotopu, zväčšenie populácie druhu a i.;
7. **Ďalšie relevantné informácie**, napr. presné odkazy na odborné publikácie, výskumy (a ich výsledky), odborné návrhy programov starostlivosti a i.;
8. **Meno a adresa spracovávateľa** ďalšej dokumentácie, stručná **informácia o prípadnom zapojení vlastníkov, správcov alebo nájomcov dotknutých pozemkov** už v štádiu prípravy ďalšej dokumentácie.

² Napr. obnova lokalít pre biotopy/druhy, manažment lokality a i., v odôvodnených prípadoch aj výkup alebo zámena pozemkov

IV. Postup pre spracovanie a schvaľovanie d'älšej dokumentácie

Predkladatelia postupujú pri príprave a schvaľovaní d'älšej dokumentácie podľa nasledovných 5 krokov:

Prvým krokom je **preverenie, či** pre daný druh európskeho významu alebo chránené územia **nebol schválený dokument starostlivosti**. Prehľad tejto dokumentácie ochrany prírody a krajiny je možné vyhľadať v zdrojoch informácií uvedených v prílohe č. 4 predkladaného materiálu. V prípade pochybností spracovateľ d'älšej dokumentácie kontaktuje ŠOP SR. Ak už dokumentácia pre chránené územie alebo chránený druh bola schválená, nie je potrebné spracovať d'älšiu dokumentáciu a žiadateľ môže pripraviť projektový zámer na realizáciu schváleného dokumentu starostlivosti.

Druhým krokom je **sústredenie informácie** o projektovom území a jeho prírodných hodnotách podľa obsahu uvedeného v časti III predkladaného materiálu. Informácie o zdrojoch údajov k príprave d'älšej dokumentácie sú uvedené v prílohe č. 4 predkladaného materiálu. V prípade pochybností spracovateľ d'älšej dokumentácie kontaktuje ŠOP SR.

Tretím krokom je **spracovanie d'älšej dokumentácie** podľa obsahu uvedeného v časti III. Ďalšiu dokumentáciu spracúva ŠOP SR alebo odborne spôsobilá osoba v zmysle § 55 zákona o ochrane prírody a krajiny.

Štvrtým krokom je **predloženie d'älšej dokumentácie na schválenie**. Vypracovaný dokument (podľa obsahu uvedeného v časti III) predkladateľ žiadosti o nenávratný finančný príspevok zašle na SOPBK.

Piatym krokom je **schvaľovanie d'älšej dokumentácie**. Ďalšiu dokumentáciu schvaľuje minister životného prostredia, pričom proces schvaľovania pozostáva z týchto častí:

- a) SOPBK v lehote do 30 dní od obdržania návrhu d'älšej dokumentácie vydá **stanovisko** (súhlas, nesúhlas s odôvodnením) na základe vyhodnotenia nasledovných skutočností:
 - zameranie d'älšej dokumentácie na biotopy a druhy európskeho významu, ktoré sú prioritou podpory z OP KŽP (uvedené v prílohe č. 1 predkladaného materiálu);
 - miera, ktorou navrhované opatrenia prispievajú k naplneniu cieľov pre biotopy a druhy európskeho významu, ktoré sú prioritou podpory z OP KŽP;
 - odbornosť riešenia projektu (napr. primeranosť navrhovaných opatrení pre biotopy alebo druhy);
 - udržateľnosť aktivít pre ďalšie obdobie;
 - využiteľnosť d'älšej dokumentácie pri príprave dokumentácie ochrany prírody a krajiny v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny;
 - stanovísk dotknutých subjektov (kde sa to vyžaduje).

V prípade nesúhlasného stanoviska k návrhu d'älšej dokumentácie zašle SOPBK v lehote do 5 dní po vydaní nesúhlasného stanoviska list predkladateľovi s odôvodnením zamietnutia.

V prípade súhlasného stanoviska predkladá SOPBK ministrovi životného prostredia toto stanovisko spolu so samotným návrhom d'älšej dokumentácie na schválenie/neschválenie.

- b) SOPBK zašle predkladateľovi (a na vedomie SEPP) **písomnú informáciu** o schválení/neschválení ním predloženej d'älšej dokumentácie ministrom životného prostredia;

- c) SOPBK zabezpečí v lehote do 7 dní od schválenia ďalšej dokumentácie ministrom životného prostredia **zverejnenie schválenej ďalšej dokumentácie** na webovom sídle MŽP SR, ako aj na webovom sídle ŠOP SR tak, aby bola prístupná širokej verejnosti.

Zoznam príloh:

1. Tabuľkový prehľad biotopov európskeho významu, druhov európskeho významu a druhov vtáctva, s vyznačením tých, ktoré sú prioritou pre podporu z OP KŽP
2. Tabuľkový prehľad vplyvov a ohrození
3. Tabuľkový prehľad biotopov európskeho významu, pre ktoré boli vypracované manažmentové modely pre údržbu, ochranu a obnovu
4. Zdroje informácií
5. Navrhované ciele ochrany pre biotopy európskeho významu a pre druhy európskeho významu (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=5&lang=sk>)